

ΑΤΑΒΙΣΜΟΣ

ΜΕΤΑ τὸ γεῦμα οἱ διάφοροι βοηθοὶ τοῦ νοσοκομείου συνηθροίζομεθα περὶ τὴν τράπεζαν καὶ εἶχομεν τὴν συνήθειαν νὰ συζητῶμεν διάφορα κοινωνικὰ ἢ καὶ ἐπιστημονικὰ ζητήματα· ἡ καταλληλοτάτη δὲ πρὸς τοῦτο στιγμή μετὰ τὴν ἐργασίαν τῆς πρωίας, ἀφ' οὗ καλῶς ἐγευματίζομεν, ἦτο ἡ στιγμή τοῦ καφέ καὶ τοῦ καπνίσματος. Τότε ἐδίδομεν ἀέρα εἰς τὰς ιδέας μας· οἱ νεώτεροι ἐξέφραζον τὰ ὄνειρα, τὰς ἐλπίδας των· οἱ πρεσβύτεροι ἀνεζήτησαν συμπεράσματα εἰς τὰς παρελθούσας πράξεις των. Ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἔτυχε νὰ συζητῶμεν περὶ κληρονομικῶν παθῶν, καὶ τις ἀφῆκε νὰ πέσῃ ἡ λέξις ἀταβισμός.

— Τί σκέπτεσθε περὶ τοῦ ἀταβισμοῦ; μᾶς ἐρωτᾷ ὁ Λουδοβίκος, νεαρὸς φοιτητὴς τῆς Ιατρικῆς. Παραδέχεσθε τὴν ἐπιρροὴν τῆς κληρονομικῆς τάρσεως; Ὑπάρχει ἠθικὴ τις ἐπίδρασις τοῦ αἵματος; Καὶ εἰς ποῖον ὀφείλομεν τὰ προτερήματα καὶ τὰ ἐλαττώματά μας, εἰς τὸν πατέρα ἢ τὴν μητέρα μας;

Αἱ ἐρωτήσεις αὗται ἔπесαν ὡς πετρέλαιον ἐπὶ τῆς ἀνημιμένης φιλονεικίας μας. Πάντες ἐμείναμεν σύμφωνοι εἰς τὸ νὰ ἀναγνωρίσωμεν κληρονομικὴν τινὰ ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ· ἀλλ' ἡ συζήτησις κατήντησε ζωηροτέρα ὅτε προῦκειτο νὰ ὀρίσωμεν εἰς τίνα τῶν γονέων ἀνήκεν ἡ κυριωτέρα ἐπιρροή. Καὶ ἐκλίνομεν ἤδη οἱ πλεῖστοι εἰς τὸ νὰ παραδεχθῶμεν τὴν ἐπιρροὴν τοῦ πατρός, ὡς τοῦ κυρίου αἰτίου τῆς ὑπάρξεώς μας, ὅταν ὁ Ιατρός Δ, ὅστις δὲν εἶχε λάβῃ μέχρι τοῦδε μέγα μέρος εἰς τὴν φιλονεικίαν, ἤρχισεν ὡς ἑξῆς:

«Ἐπιτρέψατέ μοι, συνάδελφοι καὶ σεῖς νεαροὶ μου φίλοι, εἶπεν ἀποτεινόμενος εἰς τοὺς νέους φοιτητάς, νὰ σᾶς διηγηθῶ ἀληθῆ ἱστορίαν, ἱστορίαν ἣν ἔζησα, ὁπόταν ἀκόμη ἡμὴν ἐσωτερικὸς εἰς τὴν μαϋευτικὴν κλινικὴν τοῦ Βυδελόκ. Ἦμην τότε νέος καὶ μετὰ τὸν εὐκόλως ἐνθουσιαζόμενον χαρακτῆρά μου δὲν ἐστερούμην νεανικῶν ὁρμῶν· ἡγάπων τὴν ἐρ-

γασίαν καὶ ἡ μαιευτικὴ μὲ εἴλκυε· δὲν θά ἐκπλαγῆτε λοιπὸν ἂν σὰς εἶπω ὅτι ἤμην ὑπερευχαριστημένος ὅταν ἤρχετο ἡ σειρά μου νὰ ἀγρυπνήσω, διότι τὴν νύκτα ἡδυνάμην νὰ ἐργασθῶ περισσότερον.

Νύκτα τινά, ἐν ᾧ ἡγρύπνουں κατὰ τὸ σύνηθες μὲ τὸ βιβλίον ἀνά χειρας ὑπὸ τὸ μικρὸν φῶς τῆς αἰθούσης τῶν λεχῶν, ἐξαίφνης ταρασσομαι ἀπὸ φωνὰς καὶ βλασφημίας· στρέφω τὸ βλέμμα καὶ βλέπω δύο γυναῖκας, ὧν αἱ κλίνει εὐρίσκοντο ἡ μία πλησίον τῆς ἄλλης, εἰς τρομεράν φιλονεικίαν. Ἀνεγνώρισα τὴν μίαν τῶν γυναικῶν ὡς διαμένουσαν ἐν τῷ νοσοκομείῳ πρό τινων ἤδη ἡμερῶν· ἦτο μελαγχροινὴ μὲ ζωηροὺς ὀφθαλμοὺς, εἰκοσιπενταέτις περίπου, ἀλλὰ τῆς ὁποίας τὰ κάλλη εἶχον προώρως ὠριμάση ἀπὸ τὸν ἄτακτον βίον. Ἡ ἄλλη μόλις εἶχε φθάσῃ πρό τινων ὠρῶν ὠθουμένη ἀπὸ τὴν ἀνάγκην τοῦ τοκετοῦ καὶ αἱ χεῖρές τῆς ἀπεδείκνυσαν τὴν ἐργατιδα· ταπεινὴ, ἐφαίνετο μᾶλλον ὑπομένουσα τὰ σκῶμματα, μετὰ τῶν ὁποίων τὴν ἐκάλυπτεν ἡ γειτόνισσά της.

Ἡ φιλονεικία ἐξηκολούθει καὶ θά μετεβάλλετο εἰς διένεξιν ἂν δὲν προσέβαινον νὰ τὰς καθησυχάσω. Οὕτως ἐπληροφόρηθην τὸν λόγον τῆς μεγάλης ταύτης ἔριδος· ὁ σύζυγος τῆς ἐργατρίας ἦτο συγχρόνως ἐραστής τῆς ἄλλης καὶ ἀμφοτέραι ἔφερον εἰς τὰ σπλάγχνα των γόνον τοῦ ἰδίου ἀνδρός, Ἡ τύχη τὰς ἔφερε νὰ γειτνιασθῶσιν ἐπὶ τῶν κλινῶν τοῦ νοσοκομείου καὶ ἡ μία ἐξεφόρτιζεν ἐπὶ τῆς ἄλλης ὅ,τι τῇ ἐνέπνεεν ἡ ζηλοτυπία.

Θαρραλέα καὶ μᾶλλον ἀναίσχυντος ἡ ἐρωμένη ἐξύδριζε τὴν σύζυγον, ὠργισμένη διὰ τὴν ἐγκυμοσύνην τῆς καὶ οὐδεμίαν δεικνύουσα φροντίδα διὰ τὸ μέλλον νὰ γεννηθῇ τέκνον της.

— Αὐτὸ τὸ καταραμένο μικρό, ἐκραύγαζε, νὰ φύγω ἀπ' ἐδῶ καὶ νὰ ἰδῆς πῶς θά τὸ ξεφορτωθῶ· θά τὸ στείλω σ' τὸ Ὀρφανοτροφεῖον. Τί θά τὸ κάμω, θαρρεῖς; τί, ἐγὼ νὰ τὸ θρέψω; Ἐγὼ παιδί δὲν θά θρέψω ποτέ μὲ τὸ στῆθός μου· κῦτταξε νὰ βυζάξης σὺ τὸ δικό σου. Ἐγὼ θέλω νὰ εἶμαι εὐμορφη καὶ τὸν ἄνδρα σου νὰ ἰδῆς πῶς θά τὸν κάμω νὰ τρέχῃ!

Ἡ ἄλλη, ἡ σύζυγος, ἐθεώρει κάπως τὴν ἐρωμένην ὀργίλως καὶ μετὰ πικρίας, καὶ ἔστρεφε τοὺς ὀφθαλμοὺς πλήρεις δακρύων ὥσει νὰ ἰκέτευσεν τὸν Ὑψιστον.

— Ἀχ! νὰ μοῦ ζήσῃ, ἐκλαυθμῆριζε, νὰ τὸ χαρῶ τὸ μικρό μου· αὐτὸ θά μοῦ δώσῃ παρηγοριά· αὐτὸ θά μοῦ φέρῃ τὸν ἄνδρα μου σ' τὸ σπίτι του· κάμε, Θεέ μου, νὰ βγῇ ζωντανό καὶ νὰ ἰδῆς τί καλὸ παιδάκι ποῦ θά γίνῃ· δὲν θά ἡμπορῇ

παρά νά τό ἀγαπήσῃ ὁ πατέρας του, θά τ' ἀγαποῦμεν καί οἱ δύο, αὐτό θά ἐνώσῃ τήν ἀγάπην μας !

Τί νά σᾶς εἶπω, φίλοι μου, ἡ σκηνή αὕτη μέ ἐνέπλησε συγκινήσεως καί παρεκάλουν καί ἐγώ ἐνδομύχως μέ τήν ἀξιόλογον μητέρα, τήν νόμιμον σύζυγον...

Ἀλλά συνέβη δυστυχῶς ἐκεῖνο, τό ὁποῖον οὐδεὶς ἤυχετο. Ὁ τοκετός τῆς συζύγου ἐγένετο μετὰ μεγάλης δυσχερείας καί διήρκεσε πλέον τοῦ θέοντος· τό νεογνόν ἀνεφάνη νεκρόν. Τῆς ἄλλης τό τέκνον ἔκειτο ζῶν, ἀλαλάζον πλησίον μου,

Δέν εἰξεύρω τί θά ἐκάμνετε σεῖς εἰς τήν θέσιν μου· ἀλλ' ὕστερον ἀπό τосαύτας συγκινήσεις, μοί ἐπῆλθε μία ἰδέα, τήν ὁποίαν ἀμέσως ἐπραγματοποίησα. Ναί, προέβην εἰς πρᾶξιν ἄνομον, διὰ τήν ὁποίαν θά σᾶς παρακαλέσω νά μὴ μέ κατακρίνετε. Ἐσκέφθην ὅτι τό βρέφος τοῦτο τῆς ἐταίρας θά μετέβαινε εἰς τό ὀρφανοτροφεῖον χωρίς ποτε νά γνωρίσῃ μητρικήν στοργήν, ὅπως ἡ ἰδίᾳ τό ὠμολόγησεν. Ἐσκέφθην τήν θλίψιν τῆς ἄλλης ἐπιστρεφούσης ὑπὸ τήν συζυγικὴν στέγην ἄνευ παρηγορίας, καί ὠθούμενος ἀπὸ τὰς ποικίλης ταύτας ἐντυπώσεις προσέφερον τό ζῶν νεογνόν εἰς τήν ἀληθῆ, κατ' ἐμέ, μητέρα του, τήν ἐργάτριαν. Ἡ ἀγγελία τοῦ θανάτου τοῦ τέκνου τῆς δέν ἔκαμε τήν ἄλλην νά χύσῃ τό παραμικρόν δάκρυον· δι' ὃ καί οὐδεμίαν ἡσθάνθην τύψιν συνειδότος διὰ τήν αὐθαίρετον πρᾶξιν μου. Κατ' ἐκείνην τήν ἐποχήν, ὡς βλέπετε, παρεδεχόμην καί ἐγώ κᾶπως τήν ἰδέαν σας· ἢ ἀπὸ τοῦ πατρὸς κληρονομικὴ ἐπιρροή, ἔλεγον, εἶνε βεβαίως πολλῶ ὑπερτέρα τῆς μητρικῆς· καί ἀφ' οὗ καί τὰ δύο νεογνά ἦσαν τοῦ ἰδίου πατρὸς, οὐδεμίαν ἡσθάνομην συγκίνησιν ἀποδίδων εἰς μίαν οἰκογένειαν τό τέκνον, τό ὁποῖον ἀνῆκεν εἰς τὸν πατέρα.

Δυστυχῶς τὰ πράγματα δέν συνέβησαν, ὡς ἠλπιζον. Δόσας εἰς τό νόθον τέκνον νόμιμον μητέρα δέν τό κατέλιπον βεβαίως εἰς τήν τύχην του· ἤμην περίεργος νά γνωρίσω τὰς συνεπείας τῆς μητρικῆς ταύτης ἀλλαγῆς καί πληροφορηθεῖς τήν διεύθυνσιν τῶν γονέων τοῦ ἠκολούθησα μακρόθεν τήν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ παιδός.

Τό πρῶτον αἱ ἐλπίδες μου ἐπετεύχθησαν. Ἡ ἐλευσις τοῦ τέκνου τούτου ἔκαμε τὸν σύζυγον νά ἐπανέλθῃ εἰς τὸν οἶκόν του· ἐν τῇ ἀμοιβαίᾳ στοργῇ πρὸς τό τέκνον των οἱ γονεῖς ἐπανεῦρον τήν πρὸς ἀλλήλους ἀγάπην των. Ἀλλ' ἐφ' ὅσον ὁ παῖς ἀνεπτύσσετο, τόσοι ἠῦξανον καί τὰ ἐλαττώ-

ματά του, αἱ πρὸς τὸ κακὸν κλίσεις του. Ναί, τὸ αἷμα τῆς πραγματικῆς μητρός του, τὸ αἷμα τῆς ἐταίρας, ἔρρεεν εἰς τὰς φλέβας του. Ὁκνηρὸς ἐφ' ὅσον ἦτο παῖς, νεανίας κατήντησεν ἀνυπόφορος πρὸς τοὺς γονεῖς του, τοὺς ὁποίους καθημερινῶς ἐδασάνιζε. Αἱ κακαὶ συναναστροφαί, τὰς ὁποίας μετ' εὐχαριστήσεως ἠκολούθει, συνεπλήρωσαν τὰς κακὰς ἔξεις του. Πρὸ μηνὸς ἀπώλεσε τὸν πατέρα του καὶ νῦν ἀχαλίνωτος ζῇ ἐν τῇ κόσμῳ τῶν οὐτιδανῶν ἐκείνων, οἵτινες ἀντλοῦσι τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἐν τῇ γενναιοδωρίᾳ τῶν ἐρωμένων των. Αὐριον τὸν ἀναμένει ἴσως ἡ φυλακή, ὅπως ἀκολουθήσῃ τὸν προορισμὸν τῶν ἀνθρώπων τοῦ εἴδους του.

Ἰδοὺ, φίλοι μου, εἰς τί ἔσφαλον· ἔκτοτε δὲν μὲ κατέλιπον αἱ τύψεις τῆς συνειδήσεως. ὦ! ποσάκις κατηράσθην τὴν στιγμήν ἐκείνην, καθ' ἣν αὐθαιρέτως ἐζήτησα ν' ἀντικαταστήσω ὅ,τι μόνῃ ἡ φύσις ἔπραξεν! Ποσάκις εὐρέθην εἰς τὸ σημεῖον νὰ δράμῃ καὶ νὰ καταγγείλῃ τὸ ψεῦδός μου εἰς τὴν ἀτυχον ἐκείνην γυναῖκα, ἣτις υἱοθέτησε τὸ τέκνον τῆς ἐταίρας! Ἀλλ' εἶχον ἄρ' αὖτε τὸ δικαίωμά; Τοιαύτη ἐκμυστήρευσις δὲν θὰ ἦτο ἴσως ὀλεθρία; Δι' ὃ καὶ δὲν ἐτόλμησα μέχρι σήμερον. Ἀλλὰ, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης μετεβλήθησαν αἱ θεωραὶ μου καὶ δὲν ἀναγνωρίζω κληρονομικὴν τινα ἐπίδρασιν ἀνωτέραν τῆς ἄλλης. Τὸ μόνον δὲ τὸ ὁποῖον θὰ συμβουλευσῶ εἰς τοὺς νεωτέρους συναδέλφους μου εἶνε νὰ μὴ ἀποπειραθῶσι ποτέ νὰ μεταβάλωσιν ὅ,τι φυσικῶς ἐτακτοποιήθη· οὕτως θὰ εἶνε πάντοτε βέβαιοι ὅτι δὲν ἀπεμακρύνθησαν ἀπὸ τὸ καθήκον των ».

Ἐν Αἰλλῇ (Γαλλίας)

ΣΟΛΩΝ Θ. ΒΕΡΑΣ

ΔΗΜΩΔΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Σὰν μαγερεύς φέματ',
τὸ πιάτο σου τὸ ξέρει.

Τί σὲ νοιάζει γιὰ ἄερα
ποῦ δὲν μπαίνει στὰ πανιά σου.

*

*

Στὸν κάμπο γίνετ' ἡ ζημιὰ,
στὸ σπίτι καταντάει.

Τὸ μῆλο ὅσο χრύβεται
τόσο γλυκομυρίζει.